МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. Каразіна

Кафедра загальної та клінічної імунології та алергології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ А. В. Пантелеймонов
«____» _____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ»

Рівень вищої освіти «Спеціаліст»
галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальність 222 «Медицина»
освітня програма Медицина»
вид дисципліни обов'язкова дисципліна
факультет медичний

2020/2021 навчальний рік

Робочу програму «Інфекційні хвороби» рекомендовано до затвердження вченою радою медичного факультету

“ 13 ” 05 20 20 року, протокол № 9

Робоча програма навчальної дисципліни «Інфекційні хвороби» підготовки здобувачів освітньої кваліфікації «Спеціаліст» професійної кваліфікації «Лікар» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина». Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, медичний факультет. «13» 05 20 20 року. – 40 с.

Робоча програма вивчення навчальної дисципліни «Інфекційні хвороби» для здобувачів вищої медичної освіти освітньої кваліфікації «Спеціаліст» професійної кваліфікації «Лікар» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» на медичному факультеті Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна складена на основі типової (примірної) програми дисципліни, складеної Державною установою «Центральний методичний кабінет з вищої медичної освіти Міністерства охорони здоров'я України», погодженої з директором Державної установи «Центральний методичний кабінет з вищої медичної освіти Міністерства охорони здоров'я України» І. Мельником 28 квітня 2017 року, погодженої з в. о. начальника Відділу освіти і науки Міністерства охорони здоров'я України Н. Олексіною 3 травня 2017 року та затвердженої заступником Міністра охорони здоров'я О. Лінчевським 3 травня 2017 року.

Розробники робочої програми навчальної дисципліни «Інфекційні хвороби»:

- Т.І. Лядова, доктор медичних наук, доцент, завідувач кафедри загальної та клінічної імунології та алергології медичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;
- О. В. Волобуєва, кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри загальної та клінічної імунології та алергології медичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;
- О.В. Гололобова, кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри загальної та клінічної імунології та алергології медичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Робочу програму дисципліни «Інфекційні хвороби» розглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальної та клінічної імунології та алергології медичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, протокол № 10 від «04» 05 20 20 року.

Завідувач кафедри _____ д. мед. н., Т.І. Лядова

«04» 05 2020 року

Програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 222 „Медицина"

назва освітньої програми

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) д.мед.н. проф Пінченко С.Я.

_____ Пінченко С.Я.

(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні методичної комісії медичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, протокол № 9 від «06» 05 20 20 року.

Голова методичної комісії _____ к. мед. н., доцент О. Л. Говаленкова
медичного факультету

«06» 05 20 20 року

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча програма вивчення навчальної дисципліни «Інфекційні хвороби» для здобувачів вищої медичної освіти освітньої кваліфікації «Спеціаліст» професійної кваліфікації «Лікар» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» на медичному факультеті Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна складена на основі типової (примірної) програми дисципліни, складеної Державною установою «Центральний методичний кабінет з вищої медичної освіти Міністерства охорони здоров'я України», погодженої з директором Державної установи «Центральний методичний кабінет з вищої медичної освіти Міністерства охорони здоров'я України» І. Мельником 28 квітня 2017 року, погодженої з в. о. начальника Відділу освіти і науки Міністерства охорони здоров'я України Н. Олексіною 3 травня 2017 року та затвердженої заступником Міністра охорони здоров'я О. Лінчевським 3 травня 2017 року.

Робоча програма вивчення навчальної дисципліни «Інфекційні хвороби» складена відповідно до проекту стандарту вищої медичної освіти України другого (магістерського) рівню галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» для здобувачів освітньої кваліфікації «Спеціаліст» професійної кваліфікації «Лікар», обговореного на XIII Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Актуальні питання якості медичної освіти» (12-13 травня 2016 року, м. Тернопіль, Україна), та орієнтовного навчального плану підготовки здобувачів освітньої кваліфікації «Спеціаліст» професійної кваліфікації «Лікар» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина», затвердженого в. о. Міністра охорони здоров'я В. Шафранським 26 липня 2016 року, з урахуванням положень Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої медичної освіти в в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу, затвердженої Міністерством охорони здоров'я України 15 квітня 2014 року; Закону України «Про вищу освіту» № 2443-VIII від 22 травня 2018 року; Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, затвердженого рішенням Вченої ради університету (протокол засідання № 5 від 27 березня 2017 року) та введеного в дію наказом ректора університету (наказ № 0202-1/155 від 21 квітня 2017 року) в оновленій редакції від 5 вересня 2018 року; навчального плану підготовки здобувачів освітньої кваліфікації «Спеціаліст» професійної кваліфікації «Лікар» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» на медичному факультеті, затвердженого рішенням Вченої ради та введеного в дію наказом ректора Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна; освітньо-професійної програми вищої освіти здобувачів освітньої кваліфікації «Спеціаліст» професійної кваліфікації «Лікар» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина», затвердженої рішенням Вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (протокол № 13 від 31 жовтня 2016 року); Статуту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України (Наказ № 644 від 13 червня 2018 року); Кодексу цінностей Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна та інших регламентуючих нормативних документів.

Вивчення дисципліни «Інфекційні хвороби» передбачене впродовж 2 навчальних семестрів (IX-X) 5 року навчання, загальна кількість навчальних годин становить 180 годин (6 кредитів ECTS), з яких 10 годин – лекційні заняття, 70 годин – практичні заняття, 100 годин – самостійна робота здобувачів вищої медичної освіти (СР). Розподіл годин, відведених для вивчення дисципліни «Інфекційні хвороби», наведено нижче (табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл годин, відведених для вивчення дисципліни «Інфекційні хвороби»

Структурні розділи дисципліни	Кількість годин				Кредитів ECTS	Рік та семестр навчання	Вид контролю
	Лекційні	Практичні	СР	Всього			
Модуль 1 (5 змістовних модулів)	10	70	100	180	6,0	5 курс, IX-X семестр	Диференційований залік
РАЗОМ	**10**	**70**	**100**	**180**	**6,0**		

Примітки: 1 кредит ECTS – 30 навчальних годин; аудиторне навантаження – 44,4%; СР – 55,6%; середнє тижневе навантаження – 5,1 години на тиждень (з урахуванням СР); середнє аудиторне тижневе навантаження – 2,3 години на тиждень.

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Інфекційні хвороби» як навчальна дисципліна ґрунтується на вивченні здобувачами вищої медичної освіти медичної і біологічної фізики, морфологічних дисциплін, мікробіології, вірусології та імунології, фізіології, патофізіології, внутрішніх хвороб, хірургії, неврології, дерматології, епідеміології, офтальмології, отоларингології, ендокринології, клінічної фармакології, реаніматології та інтегрується з цими дисциплінами; закладає основи вивчення здобувачами вищої медичної освіти сімейної медицини, що передбачає інтеграцію викладання з цією дисципліною та формування умінь застосовувати знання з інфекційних хвороб в процесі подальшого навчання і в професійній діяльності; закладає основи здорового способу життя та профілактики порушення функцій організму в процесі життєдіяльності. У загальній системі підготовки лікаря дисципліна «Інфекційні хвороби» посідає важливе місце з урахуванням значної поширеності інфекційної патології, необхідності формування у майбутніх лікарів клінічного мислення, вмінь та практичних навичок, які забезпечують своєчасну діагностику інфекційних хвороб та їхніх ускладнень, раціональне лікування, вибір оптимальної тактики в разі надання невідкладної допомоги. Особлива увага у викладанні дисципліни приділяється питанням ранньої діагностики, лікуванню хворих на догоспітальному етапі, що сприяє підвищенню якості підготовки лікаря, передусім для амбулаторного підрозділу охорони здоров'я.

Організація навчального процесу при вивченні дисципліни «Інфекційні хвороби» здійснюється за кредитно-модульною системою навчання відповідно до вимог Болонського процесу. Основними видами навчальної роботи у процесі вивчення дисципліни «Інфекційні хвороби» є лекційні та практичні заняття, самостійна робота здобувача вищої медичної освіти, консультації згідно графіку, що складається та затверджується на початку кожного навчального семестру на засіданні кафедри загальної та клінічної імунології та алергології (додатково за потребою використовуються консультації з використанням Інтернет-технологій, технології дистанційного навчання, вебінари, конференції, науково-дослідні роботи тощо). Теми лекційного курсу дисципліни «Інфекційні хвороби» розкривають проблемні питання відповідних розділів дисципліни та дозволяють надати здобувачу вищої медичної освіти інформацію щодо найбільш актуальних питань дисципліни. Заняття під час вивчення здобувачами вищої медичної освіти «Інфекційних хвороб» за методикою їх організації є практичними заняттями, де можуть бути використані відеофільми, кінофільми, подані у комп'ютерних програмах та інших навчальних технологіях; вирішення ситуаційних задач (лабораторна діагностика інфекційних хвороб, оцінка показників імунітету, статистичні дані, аналітичні методи), що мають експериментальне, клініко-діагностичне або санітарно-гігієнічне спрямування. На практичних заняттях надаються рекомендації щодо необхідності коротко записувати

протоколи проведених досліджень, де необхідно зазначати мету дослідження, результати дослідження та висновки.

Обсяг навчального навантаження здобувача вищої медичної освіти описаний у кредитах ECTS, які зараховуються здобувачу вищої медичної освіти при успішному засвоєнні ними відповідного модулю (залікового кредиту). Кредитно-модульна система організації навчального процесу спонукає здобувача вищої медичної освіти систематично вчитися протягом навчального семестру під час вивчення дисципліни.

Вчена рада медичного факультету за поданням кафедри загальної та клінічної імунології та алергології може змінити кількість годин з дисципліни «Інфекційні хвороби» не більше ніж на 10% від їх кількості. Кафедра загальної та клінічної імунології та алергології має право вносити зміни до навчальної програми залежно від організаційних і технічних можливостей, напрямків наукових досліджень, екологічних особливостей регіону, але має виконати в цілому обсяг вимог з дисципліни згідно з кінцевими цілями ОКХ і ОПП за фахом підготовки та навчальними планами. Поточна робоча програма у повній мірі відповідає наведеним вище вимогам.

Поточна навчальна діяльність здобувача вищої медичної освіти контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями. Рекомендується застосовувати такі засоби діагностики рівня підготовки здобувача вищої медичної освіти, як тестування, письмова або усна відповідь на контрольні питання, розв'язування ситуаційних задач, трактування та оцінка їх результатів дослідження, контроль рівню оволодіння практичними навичками. Підсумковий контроль засвоєння модулів здійснюється по їх завершенню. Оцінка успішності з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою як середня арифметична оцінка засвоєння відповідних модулів і має визначення за системою ECTS та шкалою, прийнятою в Україні. Детальніше методика оцінювання поточної навчальної діяльності та результатів складання модульного контролю описана у відповідному розділі поточної робочої програми (див. нижче).

1.1. МЕТА ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання навчальної дисципліни «Інфекційні хвороби» передбачає здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що розв'язує актуальне наукове завдання інфекційних хвороб, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

1.2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основними завданнями вивчення дисципліни "Інфекційні хвороби" є пошук і з'ясування сучасних закономірностей розповсюдження інфекційних хвороб та ураження організму людини при інфекційних захворюваннях:

- дослідження шляхів розповсюдження інфекційних захворювань серед різних груп населення,
- дослідження механізмів і шляхів переривання передачі інфекційних захворювань,
- вивчення особливостей клінічного перебігу інфекційних захворювань згідно стадій хвороб,
- запобігання розвитку ускладнень при інфекційних хворобах,
- демонстрація розуміння стандартів надання допомоги при інфекційних захворюваннях,
- освоєння основних принципів надання допомоги на до госпітальному етапі,
- ознайомлення з основними протиепідемічними заходами,

- розробка профілактичних заходів на своєму робочому місці.

ЗГІДНО З ВИМОГАМИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ПОВИННІ:

знати:

- основи законодавства про охорону здоров'я та директивні документи, що визначають діяльність органів та закладів охорони здоров'я;
- загальні питання організації інфекційної служби в Україні;
- протиепідемічні заходи при виникненні осередку інфекції;
- принципи лікування захворювань;
- тактику надання екстреної медичної допомоги;
- тактику ведення контингенту осіб, що підлягають диспансерному нагляду;
- організацію роботи лікарняно-поліклінічних відділень;
- організацію роботи швидкої та невідкладної допомоги дорослому населенню;
- організацію диспансерного нагляду;
- принципи дієтотерапії, фізіотерапії та лікувальної фізкультури;
- форми і методи санітарно-просвітньої роботи;
- сучасну літературу за фахом;

вміти:

- збирати інформацію про пацієнта;
- встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання;
- проводити диференційний діагноз;
- діагностувати невідкладні стани;
- складати план обстеження хворого;
- визначати необхідність у спеціальних методах дослідження (лабораторних, функціональних), організовувати їх виконання та давати їх правильну інтерпретацію;
- оцінювати результати лабораторних та інструментальних досліджень;
- визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні захворювань;
- визначати необхідну дієту при лікуванні захворювань;
- визначати характер лікування захворювань;
- обґрунтовувати лікарську тактику та методи лікування з урахуванням індивідуальних особливостей хворого та загальних закономірностей перебігу хвороби;
- надавати екстрену медичну допомогу;
- виконувати медичні маніпуляції;
- проводити санітарно-гігієнічні та профілактичні заходи;
- планувати профілактичні та протиепідемічні заходи щодо інфекційних хвороб;
- проводити лікувально-евакуаційні заходи;
- узагальнювати науково-практичну літературу;
- брати активну участь в поширенні медичних знань серед населення;
- проводити просвітницьку роботу (бесіди, лекції) серед населення, хворих і в закладах загальної медичної служби.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти *компетентностей:*

- інтегральна:

- Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі

навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

- загальні:

- Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- Здатність до здійснення саморегуляції, ведення здорового способу життя, здатність до адаптації та дії в нової ситуації.
- Здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим.
- Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- Здатність діяти соціально відповідально та громадської свідомості.
- Прагнення до збереження навколишнього середовища.

- спеціальні (фахові, предметні):

- Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.
- Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.
- Здатність до планування профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.
- Здатність до проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.
- Здатність до обробки державної, соціальної, економічної та медичної інформації.
- Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення.
- Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
- Здатність до оцінки впливу соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.

1.3. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ

Програма дисципліни структурована на 1 модуль ECTS, до складу якого входять 5 змістових модулів загальним обсягом 6,0 кредитів (180 годин). Обсяг навчального навантаження здобувача вищої медичної освіти описаний у кредитах ECTS – залікових кредитах, які зараховуються здобувачам вищої медичної освіти при успішному засвоєнні ними модулю.

Організація навчального процесу здійснюється за кредитно-модульною системою відповідно до реалізації положень Болонської декларації у системі вищої медичної освіти.

1.4. ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН

Таблиця 2

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
obligatory	
Денна форма навчання	
Рік підготовки	
5-й	
Семестр	
IX-X-й	
Лекції	
10 год.	
Практичні, семінарські заняття	
70 год.	

Лабораторні заняття	
–	
Самостійна робота	
100 год.	
у тому числі індивідуальні завдання	
-	

Таблиця 3

Розподіл годин, відведених для вивчення дисципліни «Інфекційні хвороби»

Структурні розділи дисципліни	Кількість годин				Кредитів ECTS	Рік та семестр навчання	Вид контролю
	Лекцій-ні	Прак-тичні	СР	Всього			
Модуль 1 (3 змістовних модуля)	10	40	55	105	3,5	5 курс, IX семестр	Поточний
Модуль 1 (2 змістовних модуля)		30	45	75	2,5	5 курс, X семестр	Диференційо-ваний залік
РАЗОМ	**10**	**70**	**100**	**180**	**6,0**		

Примітки: 1 кредит ECTS – 30 навчальних годин; аудиторне навантаження – 44,4%; СР – 55,6%; середнє тижневе навантаження – 5,1 години на тиждень (з урахуванням СР); середнє аудиторне тижневе навантаження – 2,3 години на тиждень.

1.5. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Кінцеві цілі дисципліни

- Виявляти основні клінічні симптоми, що формують характерний синдром щодо найбільш поширених інфекційних хвороб;
- Ставити попередній діагноз найбільш поширених інфекційних хвороб (синдромальний та етіологічний);
- Ставити попередній клінічний діагноз, планувати профілактичні та карантинні заходи щодо найбільш поширених та особливо небезпечних хвороб;
- Інтерпретувати закономірності та особливості перебігу патологічного та епідеміологічного процесу при різних інфекційних хворобах;
- Здійснювати клінічну і лабораторну диференціальну діагностику різних інфекційних хвороб та інфекційних хвороб з неінфекційними;
- Інтерпретувати результати специфічних методів обстеження за наявності поєднаної патології – інфекційної та неінфекційної;
- Визначити тактику ведення хворих на найбільш поширені інфекційні хвороби;
- Визначити тактику госпіталізації та ізоляції інфекційних хворих;
- Діагностувати невідкладні стани та надавати допомогу на догоспітальному етапі;
- ПП.031. Демонструвати обізнаність щодо інфекційних хвороб як зброї масового ураження;
- Прогнозувати наслідки інфекційних захворювань для здоров'я людини.
- Демонструвати вміння ведення медичної документації у клініці інфекційних хвороб.

ІІ. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма вивчення здобувачами дисципліни «Інфекційні хвороби» структурована одним модулем, до складу якого входять 5-ть змістовних модулів, вивчення матеріалів кожного з яких дозволяє здобувачам у повній мірі засвоїти теоретичну частину та оволодіти практичними навичками з окремого розділу дисципліни. Форма контролю дисципліни – підсумковий модульний контроль. Кредитно-модульна система організації навчального процесу (КМСОНП) спонукає здобувачів систематично вчитися впродовж навчального року і має забезпечити підвищення якості підготовки здобувачів.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувачів (СР).

Теми лекцій розкривають проблемні питання відповідних розділів інфекційної патології. У лекційному курсі максимально використовуються різноманітні дидактичні засоби – мультимедійні презентації, навчальні кінофільми, слайди, демонстрація тематичних хворих. Лекційний і практичний етапи навчання здобувачів по можливості формуються у такій послідовності, щоб теми лекцій передували практичним заняттям.

Практичні заняття за методикою їх організації є клінічними і передбачають:

1. Курацію хворих на інфекційні хвороби, яка здійснюється за заданим алгоритмом дій здобувачем вищої медичної освіти.
2. Розгляд теоретичних питань та набуття практичних навичок за стандартними переліками до кожного практичного заняття та під час підсумкового модульного контролю.
3. Аналіз архівних історій хвороб.
4. Вирішення ситуаційних завдань.
5. Стандартизований тестовий контроль, усне і письмове опитування.

Самостійна робота (СР) здобувачів посідає у вивченні дисципліни вагоме місце. Окрім традиційної підготовки до практичних занять і модульного контролю, а також опанування переліком тем, що винесені для самостійного вивчення, вона включає роботу здобувачів у клініці в позааудиторний час з оволодінням практичними навиками, складання ними схем диференційної діагностики та алгоритмів обстеження хворих, підготовку і написання історії хвороби. Ефективність СР повинна забезпечуватись співпрацею здобувачів і викладачів.

Засвоєння теми контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей. Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення усіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

Рекомендується застосовувати такі засоби діагностики рівня підготовки здобувачів: комп'ютерне і бланкове тестування, розв'язування ситуаційних задач, інтерпретація лабораторних досліджень, аналіз і оцінка результатів специфічних і інструментальних методів обстеження, контроль практичних навичок, відповіді на стандартизовані теоретичні питання.

Модуль 1. Інфекційні хвороби та паразитарні інвазії.

Змістові модулі:

1. Введення в інфектологію. Інфекційні хвороби з переважанням фекально-орального механізму передачі.
2. Інфекційні хвороби з переважанням повітряно-крапельного механізму передачі.
3. Інфекційні хвороби з переважанням гемоконтактного механізму передачі (вірусні гепатити. ВІЛ-інфекція).
4. Інфекційні хвороби з трансмісивним механізмом передачі.

5. Інфекційні хвороби з переважанням контактного та множинними механізмами передачі.

2.1. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль. Інфекційні хвороби та паразитарні інвазії

Змістовий модуль 1. Введення в інфектологію. Інфекційні хвороби з переважанням фекально-орального механізму передачі.

Конкретні цілі:

- Трактувати поняття "інфекційні хвороби". Визначити місце інфекційних хвороб в системі медичних знань, основні етапи розвитку інфектології як науки.
- Засвоїти принципи класифікації інфекційних хвороб.
- Інтерпретувати епідеміологічні й патогенетичні закономірності, особливості клінічного перебігу, діагностики та профілактики інфекційних хвороб.
- Визначати показання до госпіталізації, правила обстеження та виписки хворих з інфекційного стаціонару.
- Вміти оформити медичну документацію на інфекційного хворого.
- Аналізувати епідеміологічні, патогенетичні і клінічні особливості інфекційних хвороб із фекально-оральним механізмом передавання.
- Демонструвати навички клінічної і лабораторної діагностики найбільш поширених інфекційних хвороб із фекально-оральним механізмом передавання та їхніх ускладнень.
- Проводити диференціальну діагностику найбільш поширених інфекційних хвороб із фекально-оральним механізмом передавання.
- Діагностувати невідкладні стани при кишкових інфекційних хворобах.
- Призначати раціональне лікування хворим на найбільш поширені інфекційні хвороби з фекально-оральним механізмом передавання на різних етапах медичної допомоги.
- Визначати тактику госпіталізації та ізоляції хворих на найбільш поширені кишкові інфекційні хвороби.
- Визначати лікувальну тактику в разі ускладнень або невідкладних станів при інфекційних хворобах з фекально-оральним механізмом передавання на догоспітальному етапі.
- Планувати основні профілактичні заходи щодо кишкових інфекційних хвороб.
- Прогнозувати наслідки інфекційних хвороб з фекально-оральним механізмом передавання на здоров'я людини.

Тема 1. Черевний тиф. Паратифи. Кишковий єрсиніоз, псевдотуберкульоз.

Місце інфекційних хвороб із фекально-оральним механізмом передавання в структурі інфекційних хвороб. Епідеміологічні, патогенетичні і клінічні особливості кишкових інфекційних хвороб. Сучасні методи лабораторної діагностики. Показання до госпіталізації і правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Правила ведення медичної документації.

Черевний тиф, паратифи А та В: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Сучасні методи лікування, медична допомога хворим на догоспітальному етапі. Показання до госпіталізації і правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Принципи профілактики.

Псевдотуберкульоз: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення. Сучасні методи лікування, медична допомога хворим на догоспітальному етапі. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Принципи профілактики.

Кишковий єрсиніоз: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення. Сучасні методи лікування, медична допомога хворим на догоспітальному етапі. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Принципи профілактики.

Тема 2. Діарейний синдром у клініці інфекційних хвороб. Поняття про ентеротоксигенні та ентероінвазивні діареї. Сальмонельоз. Холера. Невідкладна допомога при дегідратаційному шоці. Інфекційні хвороби вірусної етіології з переважанням фекально-орального механізму передачі (ентеровірусна, в т.ч. поліомієліт, реовірусна, ротавірусна, Норфолк-вірусна інфекції).

Діарейний синдром: етіологія, патогенез, класифікація в залежності від типу взаємодії мікро- і макроорганізму, клінічні особливості, лабораторна діагностика.

Холера: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення. Сучасні методи лікування, медична допомога хворим на догоспітальному етапі. Показання до госпіталізації і правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Профілактичні заходи та імунопрофілактика.

Сальмонельоз: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення. Сучасні методи лікування, медична допомога хворим на догоспітальному етапі. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Принципи профілактики.

Дегідратаційний шок: визначення поняття; патогенез; клінічна і лабораторна діагностика водно-електролітних порушень при різних ступенях зневоднення. Диференціальна діагностика дегідратаційного шоку із шоковими станами іншого генезу. Принципи лікування, невідкладна допомога хворим на догоспітальному етапі.

Ентеровірусні хвороби: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення. Принципи лікування, медична допомога хворим на догоспітальному етапі. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Принципи профілактики.

Ротавірусна інфекція: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, прогноз. Принципи лікування, медична допомога хворим на догоспітальному етапі. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Принципи профілактики.

Тема 3. Шигельоз. Амебіаз. Лямбліоз. Поняття про дисбіоз кишечника. Особливості діагностики, перебігу та лікування захворювань з фекально-оральним механізмом передачі в осіб похилого та старечого віку.

Шигельоз: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення. Сучасні методи лікування, медична допомога хворим на догоспітальному етапі. Показання до госпіталізації і правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Принципи профілактики.

Амебіаз: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення. Сучасні методи

лікування, медична допомога хворим на догоспітальному етапі. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Принципи профілактики.

Лямбліоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення. Принципи лікування та профілактики.

Тема 4. Ботулізм. Харчові токсикоінфекції. Нематодози (ентеробіоз, аскаридоз, трихоцефальоз, трихінельоз, стронгілоїдоз). Цестодози (теніоз/цистицеркоз, теніаринхоз, гіменолепідоз, ехінококоз). Трематодози (опісторхоз).

Ботулізм: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Сучасні методи лікування, медична допомога хворим на догоспітальному етапі. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із стаціонару. Принципи профілактики.

Харчові токсикоінфекції, що викликані умовно-патогенною флорою: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення. Принципи лікування, медична допомога хворим на догоспітальному етапі. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Принципи профілактики.

Аскаридоз. Ентеробіоз. Трихоцефальоз. Анкілостомідоз. Стронгілоїдоз. Трихінельоз. Дирофіляріоз. Етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення нематодозів. Сучасні методи лікування. Показання до госпіталізації. Принципи профілактики.

Токсокароз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Принципи лікування та профілактики.

Дифілоботріоз, теніаринхоз, теніоз та цистицеркоз, гіменолепідоз, ехінококоз. Етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення цестодозів. Сучасні методи лікування. Показання до госпіталізації. Принципи профілактики.

Опісторхоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення. Сучасні методи лікування. Показання до госпіталізації. Принципи профілактики.

Змістовий модуль 2. Інфекційні хвороби з переважанням повітряно-крапельного механізму передачі.

Конкретні цілі:

- Аналізувати епідеміологічні, патогенетичні і клінічні особливості інфекційних хвороб із повітряно-крапельним механізмом передавання.
- Демонструвати навички клінічної і лабораторної діагностики інфекційних хвороб із повітряно-крапельним механізмом передавання та їхніх ускладнень.
- Проводити диференціальну діагностику найбільш поширених інфекційних хвороб із повітряно-крапельним механізмом передавання.
- Діагностувати невідкладні стани при інфекційних хворобах дихальних шляхів.
- Призначати раціональне лікування хворим на інфекційні хвороби з повітряно-крапельним механізмом передавання на різних етапах медичної допомоги.
- Визначати тактику госпіталізації та ізоляції хворих на інфекційні хвороби з повітряно-крапельним механізмом передавання.
- Визначати лікувальну тактику в разі ускладнень або невідкладних станів при інфекційних хворобах дихальних шляхів на догоспітальному етапі.

- Планувати основні профілактичні заходи щодо інфекційних хвороб з повітряно-крапельним механізмом передавання.
- Прогнозувати наслідки інфекційних хвороб дихальних шляхів на здоров'я людини.

Тема 5. Загальна характеристика групи інфекційних хвороб із переважанням повітряно-крапельного механізму передачі. Грип. Особливості нових пандемічних штамів, пташиний грип. Інші ГРВІ: парагрип, аденовірусна інфекція, РС-інфекція, риновірусна інфекція. Інфекційні хвороби, що перебігають із клінічною картиною атипової пневмонії: респіраторний мікоплазмоз, орнітоз, легіонельоз.

Місце інфекційних хвороб із повітряно-крапельним механізмом передавання в структурі інфекційної патології. Епідеміологічні, патогенетичні та клінічні особливості інфекційних хвороб дихальних шляхів. Порядок госпіталізації, обстеження та виписки хворих. Особливості ведення медичної документації.

Грип: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Сучасні методи лікування хворих. Принципи імунопрофілактики. Оцінка засобів специфічної та неспецифічної профілактики. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Медична допомога хворим на догоспітальному етапі.

Роль вірусів грипу тварин та птахів у патології людини.

Визначення понять „ГРЗ" та „ГРВІ". Етіологія ГРВІ. Місце ГРВІ в структурі інфекційної патології.

Парагрип: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, діагностика, ускладнення.

Аденовірусна хвороба: епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, діагностика, ускладнення.

РС-інфекція: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, діагностика, ускладнення.

Риновірусна інфекція: етіологія, епідеміологія, патогенез, клініка, ускладнення.

Диференціальна діагностика ГРВІ. Принципи лабораторної діагностики, лікування та профілактики ГРВІ. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Медична допомога хворим на догоспітальному етапі.

Респіраторний мікоплазмоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, диференціальний діагноз, ускладнення. Принципи лабораторної діагностики, лікування і профілактики.

Орнітоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, диференціальний діагноз, ускладнення. Принципи лабораторної діагностики, лікування і профілактики.

Легіонельоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, диференціальний діагноз, ускладнення. Принципи лабораторної діагностики, лікування і профілактики.

Показання до госпіталізації при атипових пневмоніях. Медична допомога хворим на догоспітальному етапі. Поняття про SARS.

Тема 6. Менінгококова інфекція. Диференційна діагностика серозних (в т.ч. туберкульозного) і гнійних менінгітів. Особливості перебігу, діагностики, лікування захворювань з переважанням повітряно-краплинного механізму передачі в осіб похилого та старечого віку. Невідкладні стани: набряк-набухання головного мозку, інфекційно-токсичний шок.

Менінгококова інфекція: місце в структурі інфекційної патології України. Етіологія, особливості епідемічного процесу, патогенез, класифікація, клінічна та лабораторна

діагностика різних форм менінгококової інфекції, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Принципи лікування різних клінічних форм. Показання до госпіталізації і правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Невідкладна допомога хворим на догоспітальному етапі. Профілактичні заходи.

Патогенез менінгеального синдрому. Визначення понять «менінгізм» та «менінгіт». Етіологія, патогенез, класифікація менінгітів. Клінічна і лабораторна діагностика. Диференціальна діагностика серозних і гнійних менінгітів різної етіології. Принципи лікування і профілактики. Невідкладна допомога хворим на догоспітальному етапі.

ННГМ: визначення поняття; сучасні погляди на патогенез; класифікація; клінічна діагностика; принципи лікування; невідкладна допомога хворим на догоспітальному етапі.

ІТШ: визначення поняття; сучасні погляди на патогенез; класифікація; клінічна і лабораторна діагностика; принципи лікування; невідкладна допомога хворим на догоспітальному етапі.

Справжній круп: визначення поняття; патогенез; стадії; клінічна і лабораторна діагностика; принципи лікування, невідкладна допомога хворим на догоспітальному етапі.

Несправжній круп: визначення поняття; патогенез; стадії; клінічна і лабораторна діагностика; принципи лікування, невідкладна допомога хворим на догоспітальному етапі.

ГДН: визначення поняття; сучасні погляди на патогенез; класифікація; клінічна і лабораторна діагностика; принципи лікування; невідкладна допомога хворим на догоспітальному етапі.

Тема 7. «Дитячі» крапельні інфекції (кір, краснуха, епідемічний паротит) у дорослих. Дифтерія.

Кір: етіологія, епідеміологія, патогенез, клініка, особливості перебігу у дорослих, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення. Принципи лікування, протиепідемічні заходи в осередку. Принципи імунопрофілактики. Медична допомога хворим на догоспітальному етапі. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.

Краснуха: етіологія, епідеміологія, патогенез, клініка, особливості перебігу у дорослих, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення. Принципи лікування і профілактики (в т.ч. імунопрофілактики) краснухи. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Роль вірусу краснухи в патології плода.

Вірусна паротитна хвороба: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клініка, особливості перебігу у дорослих, диференціальний діагноз, ускладнення. Принципи лабораторної діагностики, лікування і профілактики (в т.ч. імунопрофілактики). Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Медична допомога хворим на догоспітальному етапі.

Дифтерія: актуальність для України. Етіологія, особливості епідемічного процесу, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Принципи лікування і профілактики (в т.ч. імунопрофілактики) . Медична допомога хворим на догоспітальному етапі. Показання до госпіталізації і правила виписки із інфекційного стаціонару. Диспансеризація реконвалесцентів.

Синдром «гострого тонзиліту». Диференціальна діагностика ангін.

Тема 8. Герпесвірусні інфекції 1-5 типів (простий герпес, вітряна віспа і оперізувальний герпес, ВЕБ- та цитомегаловірусна інфекції (інфекційний мононуклеоз).

Загальна характеристика герпесвірусних інфекцій, етіологічна структура, місце в інфекційній патології.

Інфекції, обумовлені вірусами простого герпесу HSV-1 та HSV-2: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічні прояви, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Принципи лікування та профілактики герпетичної інфекції. Показання до госпіталізації. Медична допомога хворим на догоспітальному етапі.

Вітряна віспа і оперізувальний герпес: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічні прояви, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення. Принципи лікування та профілактики VZV-інфекції. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Медична допомога хворим на догоспітальному етапі.

EBV-інфекція та CMV-інфекція: етіологія, патогенез, класифікація, клінічна картина, ускладнення, прогноз. Інфекційний мононуклеоз як поліетіологічна хвороба. Диференціальний діагноз. Лабораторна діагностика. Принципи лікування і профілактики EBV- та CMV-інфекцій. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Медична допомога хворим на догоспітальному етапі.

Змістовий модуль 3. Інфекційні хвороби з переважанням гемоконтактного механізму передачі (вірусні гепатити. ВІЛ-інфекція).

Конкретні цілі:

- Інтерпретувати закономірності та особливості патологічного та епідеміологічного процесу при гострих і хронічних вірусних гепатитах.
- Демонструвати навички клінічної і лабораторної діагностики гострих і хронічних вірусних гепатитів.
- Інтерпретувати результати специфічних методів обстеження при гострих і хронічних вірусних гепатитах.
- Проводити диференціальну діагностику жовтяниць, гострих і хронічних вірусних гепатитів, вірусних гепатитів із інфекційними та неінфекційними хворобами.
- Визначати тактику госпіталізації хворих на вірусні гепатити.
- Визначати лікувальну тактику ведення хворих на гострі і хронічні вірусні гепатити.
- Діагностувати гостру печінкову енцефалопатію, надавати допомогу на догоспітальному етапі.
- Визначати тактику щодо профілактики вірусних гепатитів.
- Прогнозувати наслідки вірусних гепатитів на здоров’я людини.
- Інтерпретувати епідеміологічні й патогенетичні закономірності ВІЛ-інфекції.
- Ставити попередній діагноз ВІЛ-інфекції.
- Інтерпретувати результати загально-клінічних, біохімічних, імунологічних, специфічних лабораторних та інструментальних методів обстеження у хворих на ВІЛ-інфекцію.
- Проводити диференціальну діагностику ВІЛ-інфекції.
- Інтерпретувати нормативні документи МОЗ України, які регламентують порядок добровільного тестування, госпіталізації, лікування, профілактичні заходи, правові аспекти щодо ВІЛ-інфекції.
- Планувати основні профілактичні заходи щодо ВІЛ-інфекції.
- Прогнозувати наслідки ВІЛ-інфекції на здоров’я людини.

Тема 9. Вірусні гепатити з фекально-оральним механізмом передачі. Вірусні гепатити з гемоконтактним механізмом передачі. Поняття про фульмінантний перебіг вірусного гепатиту.

Загальна характеристика вірусних гепатитів.

ВГА: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, ускладнення, прогноз. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Принципи неспецифічної та імунопрофілактики.

ВГЕ: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, ускладнення, прогноз. Особливості перебігу у вагітних. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Принципи профілактики.

Гострий ВГВ: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, ускладнення, прогноз. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Профілактичні заходи. Імунопрофілактика.

Гострий ВГD: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, ускладнення, прогноз. Поняття про ко- та супер-інфекцію, патогенетичні і клінічні особливості. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Профілактичні заходи.

Поняття про вірусні гепатити G, SEN, TTV.

Поняття про фульмінантний вірусний гепатит. Гостра печінкова енцефалопатія: патогенез, клінічна і лабораторна діагностика, принципи лікування, невідкладна допомога хворим на догоспітальному етапі.

Тема 10. Лабораторна діагностика та лікувальна тактика при вірусних гепатитах. Особливості вірусного гепатиту С. Показання до трансплантації печінки. Особливості перебігу, діагностики, лікування вірусних гепатитів у осіб похилого та старечого віку.

Лабораторна діагностика гострих вірусних гепатитів. Специфічні і біохімічні маркери. Диференціальний діагноз вірусних гепатитів. Лікувальна тактика, медична допомога хворим на догоспітальному етапі. Поняття про хронічні вірусні гепатити: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, наслідки. Принципи лікування.

Вірусний гепатит С: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, прогноз. Принципи лікування і профілактики. Показання до госпіталізації.

Показання до трансплантації печінки. Особливості перебігу, діагностики, лікування вірусних гепатитів у осіб похилого та старечого віку.

Тема 11. ВІЛ-інфекція. Біоетичні питання обстеження пацієнта на ВІЛ-інфекцію. Поняття про АРТ.

Актуальність для України. Етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, клінічна діагностика гострої фази ВІЛ-інфекції, диференціальний діагноз, прогноз. Лабораторна діагностика, план обстеження хворого при встановленні попереднього діагнозу ВІЛ-інфекції. Принципи призначення ВААРТ. Профілактичні заходи.

Нормативні документи МОЗ України, що регламентують порядок добровільного тестування, госпіталізації, лікування пацієнтів, проведення профілактичних заходів, а також правові аспекти щодо ВІЛ-інфекції.

Клінічна і лабораторна діагностика. Особливості перебігу опортуністичних інфекцій у хворих на ВІЛ/СНІД. Принципи лікування і профілактики. Показання до госпіталізації.

Диспансеризація хворих на ВІЛ-інфекцію. Поняття про запальний синдром відновлення імунітету.

Тема 12. ВІЛ-асоційовані інфекції та інвазії. Туберкульоз як СНІД-індикаторне захворювання. TORCH-інфекції. Токсоплазмоз.

Найбільш поширені СНІД-асоційовані інфекційні хвороби: герпесвірусні; протозойні (церебральний токсоплазмоз, криптоспоридіоз, ізоспороз), мікози (кандидоз, пневмоцистна пневмонія, криптококоз), бактерійної етіології (бактерійна рецидивуюча пневмонія, лістеріоз, мікобактеріози, сальмонельозна рецидивуюча септицемія, інші дисеміновані бактерійні інфекції).

Токсоплазмоз: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Принципи лікування і профілактики. Показання до госпіталізації.

Змістовий модуль 4. Інфекційні хвороби з трансмісивним механізмом передачі.

Конкретні цілі:

- Аналізувати епідеміологічні, патогенетичні і клінічні особливості інфекційних хвороб з трансмісивним механізмом передавання.
- Демонструвати навички клінічної і лабораторної діагностики інфекційних хвороб з трансмісивним механізмом передавання та їхніх ускладнень.
- Проводити диференціальну діагностику найбільш поширених інфекційних хвороб з трансмісивним механізмом передавання.
- Діагностувати невідкладні стани при інфекційних хворобах з трансмісивним механізмом передавання.
- Призначати раціональне лікування хворим на інфекційні хвороби з трансмісивним механізмом передавання на різних етапах медичної допомоги.
- Визначати тактику госпіталізації та ізоляції хворих на інфекційні хвороби з трансмісивним механізмом передавання.
- Визначати лікувальну тактику в разі ускладнень або невідкладних станів при інфекційних хворобах з трансмісивним механізмом передавання на догоспітальному етапі.
- Планувати основні профілактичні заходи щодо інфекційних хвороб з трансмісивним механізмом передавання.
- Прогнозувати наслідки інфекційних хвороб із трансмісивним механізмом передавання.

Тема 13. Малярія. Гарячка паппатачі. Поняття про медицину подорожей. Тропічна медицина.

Місце інфекційних хвороб з трансмісивним механізмом передавання в структурі інфекційної патології. Епідеміологічні, патогенетичні та клінічні особливості інфекційних хвороб із трансмісивним механізмом передавання. Порядок обстеження, госпіталізації, та виписки хворих із інфекційного стаціонару. Особливості ведення медичної документації.

Малярія: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Сучасні методи лікування, медична допомога хворим на догоспітальному етапі, лікувальна тактика в разі невідкладних станів. Показання до обстеження, госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Профілактика малярії. Нормативні документи МОЗ України, що регламентують порядок лабораторного обстеження на малярію, госпіталізації, лікування пацієнтів, проведення профілактичних заходів.

Тема 14. Кліщовий енцефаліт, хвороба Лайма. Епідемічний висипний тиф і хвороба Брілла-Цінссера. Гарячка Західного Нілу.

Кліщовий енцефаліт: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Принципи лікування, медична допомога на догоспітальному етапі. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із стаціонару. Профілактичні заходи. Принципи імунопрофілактики.

Хвороба Лайма: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз Принципи лікування, медична допомога хворим на догоспітальному етапі. Показання до госпіталізації. Профілактичні заходи.

Загальна характеристика рикетсіозів.

Епідемічний висипний тиф та хвороба Брілла: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Принципи лікування, медична допомога хворим на догоспітальному етапі. Показання до госпіталізації, правила виписки із інфекційного стаціонару. Профілактичні заходи.

Марсельська гарячка, гарячка Західного Нилу: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Принципи лікування, медична допомога хворим на догоспітальному етапі. Показання до госпіталізації, правила виписки із інфекційного стаціонару. Профілактика.

Змістовий модуль 5. Інфекційні хвороби з переважанням контактного та множинними механізмами передачі.

Конкретні цілі:

- Аналізувати епідеміологічні, патогенетичні і клінічні особливості інфекційних хвороб з рановим механізмом передавання.
- Демонструвати навички клінічної і лабораторної діагностики інфекційних хвороб з рановим механізмом передавання та їхніх ускладнень.
- Проводити диференціальну діагностику найбільш поширених інфекційних хвороб з рановим механізмом передавання.
- Діагностувати невідкладні стани при інфекційних хворобах з рановим механізмом передавання.
- Призначати раціональне лікування хворим на інфекційні хвороби з рановим механізмом передавання на різних етапах медичної допомоги.
- Визначати тактику госпіталізації та ізоляції хворих на інфекційні хвороби з рановим механізмом передавання.
- Визначати лікувальну тактику в разі ускладнень або невідкладних станів при інфекційних хворобах з рановим механізмом передавання на догоспітальному етапі.
- Планувати основні профілактичні заходи щодо інфекційних хвороб із рановим механізмом передавання.
- Прогнозувати наслідки інфекційних хвороб із рановим механізмом передавання.
- Аналізувати епідеміологічні, патогенетичні і клінічні особливості інфекційних хвороб із множинними механізмами передавання.
- Демонструвати навички клінічної і лабораторної діагностики інфекційних хвороб із множинними механізмами передавання та їхніх ускладнень.
- Ставити попередній клінічний діагноз, планувати профілактичні та карантинні заходи щодо особливо небезпечних хвороб;
- Проводити диференціальну діагностику найбільш поширених інфекційних хвороб із множинними механізмами передавання.

- Діагностувати невідкладні стани при інфекційних хворобах із множинними механізмами передавання.
- Призначати раціональне лікування хворим на інфекційні хвороби з множинними механізмами передавання на різних етапах медичної допомоги.
- Визначати тактику госпіталізації та ізоляції хворих на інфекційні хвороби з множинними механізмами передавання.
- Визначати лікувальну тактику в разі ускладнень або невідкладних станів при інфекційних хворобах із множинними механізмами передавання на догоспітальному етапі.
- Планувати основні профілактичні заходи щодо інфекційних хвороб із множинними механізмами передавання.
- Прогнозувати наслідки інфекційних хвороб із множинними механізмами передавання.
- Демонструвати обізнаність щодо інфекційних хвороб як зброї масового ураження.

Тема 15. Інфекційні хвороби з переважним ураженням нирок: лептоспіроз, геморагічна гарячка з нирковим синдромом. Геморагічна гарячка Крим-Конго Синдром тривалої гарячки невідомого ґенезу. Алгоритм діагностики. Бруцельоз. Сепсис.

Лептоспіроз: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Принципи лікування, медична допомога хворим на догоспітальному етапі, лікувальна тактика в разі невідкладних станів. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із стаціонару. Профілактичні заходи.

ГГНС: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз Принципи лікування, медична допомога хворим на догоспітальному етапі, лікувальна тактика в разі невідкладних станів. Порядок госпіталізації, правила виписки із стаціонару. Профілактичні заходи.

ГНГ: патогенез, класифікація, клінічна і лабораторна діагностика. Принципи лікування, невідкладна допомога хворим на догоспітальному етапі.

Гарячка Конго-Крим: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Принципи лікування і профілактики. Медична допомога хворим на догоспітальному етапі, лікувальна тактика в разі невідкладних станів. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із стаціонару.

Поняття про синдром тривалої гарячки невідомого ґенезу. Алгоритм обстеження хворих. Принципи надання допомоги.

Бруцельоз: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Принципи лікування і профілактики. Медична допомога хворим на догоспітальному етапі. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із стаціонару.

Сепсис: сучасні уявлення про патогенез, класифікація, клінічний перебіг, порядок обстеження, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Принципи лікування і профілактики. Медична допомога хворим на догоспітальному етапі, лікувальна тактика в разі невідкладних станів. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із стаціонару.

Тема 16. Інфекційні хвороби з переважним контактним механізмом передачі: сказ, правець, бешиха, фелiноз. Сибірка. Туляремія.

Сказ: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, діагностика, диференціальний діагноз, прогноз. Принципи лікування, медична допомога хворим на догоспітальному етапі, порядок госпіталізації. Принципи профілактики.

Правець: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Принципи лікування, медична допомога хворим на догоспітальному етапі, лікувальна тактика в разі невідкладних станів. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із стаціонару. Принципи профілактики.

Бешиха: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Принципи лікування і профілактики. Показання до госпіталізації.

Фелiноз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Принципи лікування та профілактики. Показання до госпіталізації.

Сибірка: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Принципи лікування і профілактики. Медична допомога хворим на догоспітальному етапі, лікувальна тактика в разі невідкладних станів. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із стаціонару. Профілактичні заходи.

Туляремія: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Принципи лікування і профілактики. Медична допомога хворим на догоспітальному етапі, лікувальна тактика в разі невідкладних станів. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із стаціонару. Профілактичні заходи.

Тема 17. Інфекційні захворювання, що їх регулюють Міжнародні медико-санітарні правила 2005 року (чума, жовта гарячка, гарячки Марбург, Ебола, Ласса). Поняття про біологічну небезпеку та рівні біобезпеки.

Сучасне трактування понять «карантинні» та «особливо небезпечні» хвороби.

Чума: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Принципи лікування та профілактики. Медична допомога хворим на догоспітальному етапі, лікувальна тактика в разі невідкладних станів. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із стаціонару. Профілактичні заходи.

Жовта гарячка: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Принципи лікування і профілактики (в т.ч. імунопрофілактики). Медична допомога хворим на догоспітальному етапі, лікувальна тактика в разі невідкладних станів. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із стаціонару.

Гарячки Марбург, Ебола, Ласса: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Принципи лікування і профілактики. Медична допомога хворим на догоспітальному етапі, лікувальна тактика в разі невідкладних станів. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із стаціонару.

Натуральна віспа. Історичні дані. Актуальність. Етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз. Принципи лікування та профілактики. Перемога над натуральною віспою як взірець ефективної та успішно організованої імунопрофілактики.

Тема 18. Підсумковий модульний контроль

Контроль теоретичної та практичної підготовки.

ІІІ. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ»

Таблиця 4

	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Інфекційні хвороби.												
Змістовий модуль 1. Введення в інфектологію. Інфекційні хвороби з переважанням фекально-орального механізму передачі.												
Тема 1. Черевний тиф. Паратифи. Кишковий єрсиніоз, псевдотуберкульоз.			4			6	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Діарейний синдром у клініці інфекційних хвороб. Поняття про ентеротоксигенні та ентероінвазивні діареї. Сальмонельоз. Холера. Невідкладна допомога при дегідратаційному шоці. Інфекційні хвороби вірусної етіології з переважанням фекально-орального механізму передачі (ентеровірусна, в т.ч. поліомієліт, реовірусна, ротавірусна, Норфолк-вірусна інфекції).			4			6	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Шигельоз. Амебіаз. Лямбліоз. Поняття про дисбіоз кишечника. Особливості діагностики, перебігу та лікування захворювань з фекально-оральним механізмом передачі в осіб похилого та старечого віку.			4			6	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Ботулізм. Харчові токсикоінфекції. Нематодози (ентеробіоз, аскаридоз, трихоцефальоз, трихінельоз, стронгілоїдоз). Цестодози (теніоз/цистицеркоз, теніаринхоз, гіменолепідоз, ехінококоз). Трематодози (опісторхоз).			4			6	-	-	-	-	-	-
Лекція 1. Поняття про інфекційний процес та інфекційні хвороби. Класифікація інфекційних хвороб. Принципи діагностики інфекційних хвороб. Профілактика та імунопрофілактика (специфічна, неспецифічна) інфекційних хвороб, принципи застосування.		2										
Лекція 2. Загальна характеристика групи хвороб з фекально-оральним механізмом передачі. Сальмонельози.		2										
Разом за змістовим модулем 1.	44	4	16			24						
Змістовий модуль 2. Інфекційні хвороби з переважанням повітряно-крапельного механізму передачі.												
Тема 5. Загальна характеристика групи інфекційних хвороб із переважанням повітряно-крапельного механізму передачі.			4			6	-	-	-	-	-	-

Грип. Особливості нових пандемічних штамів, пташиний грип. Інші ГРВІ: парагрип, аденовірусна інфекція, РС-інфекція, риновірусна інфекція. Інфекційні хвороби, що перебігають із клінічною картиною атипової пневмонії: респіраторний мікоплазмоз, орнітоз, легіонельоз.												
Тема 6. Менінгококова інфекція. Диференційна діагностика серозних (в т.ч. туберкульозного) і гнійних менінгітів. Особливості перебігу, діагностики, лікування захворювань з переважанням повітряно-краплинного механізму передачі в осіб похилого та старечого віку. Невідкладні стани: набряк-набухання головного мозку, інфекційно-токсичний шок.			4			6	-	-	-	-	-	-
Тема 7. «Дитячі» крапельні інфекції (кір, краснуха, епідемічний паротит) у дорослих. Дифтерія.			4			6	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Герпесвірусні інфекції 1-5 типів (простий герпес, вітряна віспа і оперізувальний герпес, ВЕБ- та цитомегаловірусна інфекції (інфекційний мононуклеоз).			4			6	-	-	-	-	-	-
Лекція 3. Загальна характеристика групи хвороб з повітряно-крапельним механізмом передачі. ГРВІ. Грип.		2										
Разом за змістовим модулем 2.	42	2	16			24						
Змістовий модуль 3. Інфекційні хвороби з переважанням гемоконтактного механізму передачі (вірусні гепатити. ВІЛ-інфекція).												
Тема 9. Вірусні гепатити з фекально-оральним механізмом передачі. Вірусні гепатити з гемоконтактниим механізмом передачі. Поняття про фульмінантний перебіг вірусного гепатиту.			4			6	-	-	-	-	-	-
Тема 10. Лабораторна діагностика та лікувальна тактика при вірусних гепатитах. Особливості вірусного гепатиту С. Показання до трансплантації печінки. Особливості перебігу, діагностики, лікування вірусних гепатитів у осіб похилого та старечого віку.			4			6	-	-	-	-	-	-
Тема 11. ВІЛ-інфекція. Біоетичні питання обстеження пацієнта на ВІЛ-інфекцію. Поняття про АРТ.			4			6	-	-	-	-	-	-
Тема 12. ВІЛ-асоційовані інфекції та інвазії. Туберкульоз як СНІД-індикаторне захворювання. TORCH-інфекції. Токсоплазмоз.			4			6	-	-	-	-	-	-
Лекція 4. Загальна характеристика групи хвороб з гемоконтактним механізмом передачі. Вірусний гепатит С. Вірусні		2					-	-	-	-	-	-

гепатити В, D.												
Лекція 5. ВІЛ-інфекція: основні поняття. ВІЛ-асоційовані інфекції та інвазії.		2					-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 3.	44	4	16			24	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 4. Інфекційні хвороби з трансмісивним механізмом передачі.												
Тема 13. Малярія. Гарячка паппатачі. Поняття про медицину подорожей. Тропічна медицина.			4			6	-	-	-	-	-	-
Тема 14. Кліщовий енцефаліт, хвороба Лайма. Епідемічний висипний тиф і хвороба Брілла-Цінссера. Гарячка Західного Нілу.			4			6	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 4.	20		8		2	12						
Змістовий модуль 5. Інфекційні хвороби з переважанням контактного та множинними механізмами передачі.												
Тема 15. Інфекційні хвороби з переважним ураженням нирок: лептоспіроз, геморагійна гарячка з нирковим синдромом. Геморагічна гарячка Крим-Конго Синдром тривалої гарячки невідомого генезу. Алгоритм діагностики. Бруцельоз. Сепсис.			4			6	-	-	-	-	-	-
Тема 16. Інфекційні хвороби з переважним контактним механізмом передачі: сказ, правець, бешиха, фелiноз. Сибірка. Туляремія.			4			5	-	-	-	-	-	-
Тема 17. Інфекційні захворювання, що їх регулюють Міжнародні медико-санітарні правила 2005 року (чума, жовта гарячка, гарячки Марбург, Ебола, Ласса). Поняття про біологічну небезпеку та рівні біобезпеки.			4			5	-	-	-	-	-	-
14. ПМК			2									
Разом за змістовим модулем 5.	30		14			16						
Усього годин	180	10	70		100		-	-	-	-	-	-

Таблиця 5

IV. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ З ДИСЦИПЛІНИ «ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ»

№	ТЕМА	Кількість годин
1.	*Поняття про інфекційний процес та інфекційні хвороби. Класифікація інфекційних хвороб. Принципи діагностики інфекційних хвороб. Профілактика та імунопрофілактика (специфічна, неспецифічна) інфекційних хвороб, принципи застосування.*	2
2.	*Загальна характеристика групи хвороб з фекально-оральним механізмом передачі. Сальмонельози.*	2
3.	*Загальна характеристика групи хвороб з повітряно-крапельним механізмом передачі. ГРВІ. Грип.*	2
4.	*Загальна характеристика групи хвороб з гемоконтактним механізмом передачі. Вірусний гепатит С. Вірусні гепатити В, D.*	2
5.	*ВІЛ-інфекція: основні поняття. ВІЛ-асоційовані інфекції та інвазії.*	2
	РАЗОМ	***10***

Таблиця 6

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ»

№	ТЕМА	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Введення в інфектологію. Інфекційні хвороби з переважанням фекально-орального механізму передачі.		
1.	*Черевний тиф. Паратифи.* *Кишковий єрсиніоз, псевдотуберкульоз.*	4
2.	*Діарейний синдром у клініці інфекційних хвороб. Поняття про ентеротоксигенні та ентероінвазивні діареї. Сальмонельоз. Холера. Невідкладна допомога при дегідратаційному шоці.* *Інфекційні хвороби вірусної етіології з переважанням фекально-орального механізму передачі (ентеровірусна, в т.ч. поліомієліт, реовірусна, ротавірусна, Норфолк-вірусна інфекції).*	4
3.	*Шигельоз. Амебіаз. Лямбліоз.* *Поняття про дисбіоз кишечника. Особливості діагностики, перебігу та лікування захворювань з фекально-оральним механізмом передачі в осіб похилого та старечого віку.*	4
4.	*Ботулізм. Харчові токсикоінфекції.* *Нематодози (ентеробіоз, аскаридоз, трихоцефальоз, трихінельоз, стронгілоїдоз). Цестодози (теніоз/цистицеркоз, теніаринхоз, гіменолепідоз, ехінококоз). Трематодози (опісторхоз).*	4
Змістовий модуль 2. Інфекційні хвороби з переважанням повітряно-крапельного механізму передачі.		
5.	*Загальна характеристика групи інфекційних хвороб із переважанням повітряно-крапельного механізму передачі. Грип. Особливості нових пандемічних штамів, пташиний грип. Інші ГРВІ: парагрип, аденовірусна інфекція, РС-інфекція, риновірусна інфекція.* *Інфекційні хвороби, що перебігають із клінічною картиною атипової пневмонії: респіраторний мікоплазмоз, орнітоз, легіонельоз.*	4
6.	*Менінгококова інфекція. Диференційна діагностика серозних (в т.ч. туберкульозного) і гнійних менінгітів.* *Особливості перебігу, діагностики, лікування захворювань з переважанням повітряно-краплинного механізму передачі в осіб похилого та старечого віку. Невідкладні стани: набряк-набухання головного мозку, інфекційно-токсичний шок.*	4
7.	*«Дитячі» крапельні інфекції (кір, краснуха, епідемічний паротит) у дорослих.* *Дифтерія.*	4
8.	*Герпесвірусні інфекції 1-5 типів (простий герпес, вітряна віспа і оперізувальний герпес, ВЕБ- та цитомегаловірусна інфекції (інфекційний мононуклеоз).*	4
Змістовий модуль 3. Інфекційні хвороби з переважанням гемоконтактного механізму передачі (вірусні гепатити. ВІЛ-інфекція).		
9.	*Вірусні гепатити з фекально-оральним механізмом передачі. Вірусні гепатити з гемоконтактним механізмом передачі. Поняття про фульмінантний перебіг вірусного гепатиту.*	4
10.	*Лабораторна діагностика та лікувальна тактика при вірусних гепатитах. Особливості вірусного гепатиту С. Показання до трансплантації печінки. Особливості перебігу, діагностики, лікування вірусних гепатитів у осіб похилого та старечого віку.*	4

11.	*ВІЛ-інфекція. Біоетичні питання обстеження пацієнта на ВІЛ-інфекцію. Поняття про АРТ.*	4
12.	*ВІЛ-асоційовані інфекції та інвазії. Туберкульоз як СНІД-індикаторне захворювання. TORCH-інфекції. Токсоплазмоз.*	4
Змістовий модуль 4. Інфекційні хвороби з трансмісивним механізмом передачі.		
13.	*Малярія. Гарячка паппатачі. Поняття про медицину подорожей. Тропічна медицина.*	4
14.	*Кліщовий енцефаліт, хвороба Лайма. Епідемічний висипний тиф і хвороба Брілла-Цінссера. Гарячка Західного Нілу.*	4
Змістовий модуль 5. Інфекційні хвороби з переважанням контактного та множинними механізмами передачі.		
15.	*Інфекційні хвороби з переважним ураженням нирок: лептоспіроз, геморагічна гарячка з нирковим синдромом. Геморагічна гарячка Крим-Конго Синдром тривалої гарячки невідомого генезу. Алгоритм діагностики. Бруцельоз. Сепсис.*	4
16.	*Інфекційні хвороби з переважним контактним механізмом передачі: сказ, правець, бешиха, феліноз. Сибірка. Туляремія.*	4
17.	*Інфекційні захворювання, що їх регулюють Міжнародні медико-санітарні правила 2005 року (чума, жовта гарячка, гарячки Марбург, Ебола, Ласса). Поняття про біологічну небезпеку та рівні біобезпеки.*	4
18.	***Підсумковий модульний контроль:***	
	практичної підготовки	***1***
	теоретичної підготовки	***1***
	РАЗОМ	**70**

Таблиця 7

V. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ»

№ з/п	Назва теми	Кільк.год
1.	*Підготовка до практичного заняття: Черевний тиф. Паратифи. Кишковий єрсиніоз, псевдотуберкульоз. Ботулізм.* *- Удосконалення навичок трактування даних лабораторних методів дослідження: маркери зневоднення, ацидозу/алкалозу.* *- Удосконалення навичок трактування даних специфічної діагностики: мікробіологічного дослідження крові, сечі, випорожнень кишечнику, жовчі; РА, РНГА, РЗК, ІФА, РН (в т.ч. з біологічною пробою), РІА, ПЛР.*	8

2.	*Підготовка до практичного заняття: Діарейний синдром у клініці інфекційних хвороб. Поняття про ентеротоксигенні та ентероінвазивні діареї. Інфекційні хвороби вірусної етіології з переважанням фекально-орального механізму передачі (ентеровірусна, в т.ч. поліомієліт, реовірусна, ротавірусна, Норфолк-вірусна інфекції). Харчові токсикоінфекції. Сальмонельоз. Холера. Невідкладна допомога при дегідратаційному шоці. Шигельоз. Амебіаз. Лямбліоз. Поняття про дисбіоз кишечника. Особливості діагностики, перебігу та лікування захворювань з фекально-оральним механізмом передачі в осіб похилого та старечого віку.* *- Удосконалення навичок клінічного визначення ступеню зневоднення згідно рекомендацій ВООЗ.* *- Удосконалення навичок трактування даних лабораторних методів дослідження: маркери зневоднення, ацидозу/алкалозу.* *- Удосконалення навичок трактування даних специфічної діагностики: мікробіологічнного дослідження крові, сечі, випорожнень кишечника, жовчі; РА, РНГА, РЗК, ІФА, РІФ, РІА, ПЛР.*	8
3.	*Підготовка до практичного заняття: Нематодози (ентеробіоз, аскаридоз, трихоцефальоз, трихінельоз, стронгілоїдоз). Цестодози (теніоз/цистицеркоз, теніаринхоз, гіменолепідоз, ехінококоз). Трематодози (опісторхоз).* *- Удосконалення навичок трактування даних лабораторних методів дослідження: гемограми, мікроскопічного дослідження жовчі, випорожнень, рентгенологічних досліджень.* *- Удосконалення навичок трактування даних специфічної діагностики: РНГА, РЗК, ІФА, ПЛР.*	8
4.	*Підготовка до практичного заняття: Загальна характеристика групи інфекційних хвороб із переважанням повітряно-краплинного механізму передачі. Грип. Особливості нових пандемічних штамів, пташиний грип. Інші ГРВІ: парагрип, аденовірусна інфекція, РС-інфекція, риновірусна інфекція. Інфекційні хвороби, що перебігають із клінічною картиною атипової пневмонії: респіраторний мікоплазмоз, орнітоз, легіонельоз. Менінгококова інфекція. Диференційна діагностика серозних (в т.ч. туберкульозного) і гнійних менінгітів. Особливості перебігу, діагностики, лікування захворювань з переважанням повітряно-краплинного механізму передачі в осіб похилого та старечого віку.* *- Удосконалення навичок клінічного визначення відмінностей екзантем та енантем.* *- Удосконалення навичок трактування даних гемограми, ліквороограми.* *- Удосконалення навичок трактування даних специфічних методів лабораторних досліджень при ГРЗ (РГГА, РЗК, РРГ, ІФА, РІФ, РНІФ, ІХГ, ПЛР).*	8
5.	*Підготовка до практичного заняття: «Дитячі» крапельні інфекції (кір, краснуха, епідемічний паротит) у дорослих. Дифтерія. Диференційна діагностика з бактерійним фарингітом. Герпесвірусні інфекції 1-5 типів (простий герпес, вітряна віспа і оперізувальний герпес, ВЕБ- та цитомегаловірусна інфекції (інфекційний мононуклеоз).* *- Удосконалення навичок трактування даних гемограми, ліквороограми.* *- Удосконалення навичок трактування даних специфічних методів*	8

	лабораторних досліджень при ГРЗ (РГГА, РЗК, РРГ, ІФА, РІФ, РНІФ, ІХГ, ПЛР).	
6.	*Підготовка до практичного заняття: Вірусні гепатити з фекально-оральним механізмом передачі. Вірусні гепатити з гемоконтактним механізмом передачі. Поняття про фульмінантний перебіг вірусного гепатиту. Лабораторна діагностика та лікувальна тактика при вірусних гепатитах. Особливості вірусного гепатиту С. Показання до трансплантації печінки. Особливості перебігу, діагностики, лікування вірусних гепатитів у осіб похилого та старечого віку.* *- Удосконалення навичок трактування даних біохімічного дослідження крові (маркери ураження печінки, білковий та ліпідний спектри крові) та коагулограми.* *- Удосконалення навичок трактування даних маркерного дослідження ВГ (ІФА, ПЛР) та ступеню фіброзу печінки.* *- Удосконалення навичок трактування даних УЗД ОЧП.*	8
7.	*Підготовка до практичного заняття: ВІЛ-інфекція. Біоетичні питання обстеження пацієнта на ВІЛ-інфекцію. Поняття про АРТ.* *- Удосконалення навичок проведення передтестового та післятестового консультування на ВІЛ-інфекцію.* *- Удосконалення навичок трактування даних мікробіологічного дослідження різних біологічних рідин організму.* *- Удосконалення навичок трактування даних специфічних методів лабораторних досліджень при ВІЛ-інфекції: ІФА, імунний блотинг, ПЛР.*	8
8.	*Підготовка до практичного заняття: ВІЛ-асоційовані інфекції та інвазії. Туберкульоз як СНІД-індикаторне захворювання. TORCH-інфекції. Токсоплазмоз.* *- Удосконалення навичок трактування даних мікробіологічнного дослідження різних біологічних рідин організму.* *- Удосконалення навичок трактування даних специфічних методів лабораторних досліджень при ГРЗ (РГГА, РЗК, РРГ, ІФА, РІФ, РНІФ, ІХГ, ПЛР).*	8
9.	*Підготовка до практичного заняття: Малярія. Гарячка паппатачі. Поняття про медицину подорожей. Тропічна медицина.* *- Удосконалення навичок трактування даних біохімічного дослідження крові (маркери ураження печінки, білковий та ліпідний спектри крові) та коагулограми.* *- Удосконалення навичок трактування даних мікроскопії крові та УЗД ОЧП.*	7
10.	*Підготовка до практичного заняття: Кліщовий енцефаліт, хвороба Лайма. Епідемічний висипний тиф і хвороба Брілла-Цінссера. Гарячка Західного Нілу.* *- Удосконалення навичок клінічного визначення відмінностей екзантем та енантем.* *- Удосконалення навичок трактування даних специфічних методів лабораторних досліджень (РГГА, РЗК, ІФА, ПЛР).*	7
11.	*Підготовка до практичного заняття: Інфекційні хвороби з переважним ураженням нирок: лептоспіроз, геморагічна гарячка з нирковим синдромом. Геморагічна гарячка Крим-Конго. Синдром тривалої гарячки невідомого ґенезу. Алгоритм діагностики. Бруцельоз. Сепсис.* *- Удосконалення трактування результатів бакпосівів різних біологічних рідин.*	8

	- Удосконалення навичок трактування даних специфічних методів лабораторних досліджень: ІФА, ПЛР.	
12.	*Підготовка до практичного заняття: Інфекційні хвороби з переважним контактним механізмом передачі: сказ, правець, бешиха, фелiноз. Сибірка. Туляремія.* *- Удосконалення навичок трактування даних мікробіологічного дослідження різних біологічних рідин організму.* *- Удосконалення навичок трактування даних серологічних, в т.ч. з біологічною пробою, та мікробіологічних методів дослідження.*	7
13.	*Підготовка до практичного заняття: Інфекційні захворювання, що їх регулюють Міжнародні медико-санітарні правила 2005 року (чума, жовта гарячка, гарячки Марбург, Ебола, Ласса). Поняття про біологічну небезпеку та рівні біобезпеки.* *- Удосконалення навичок трактування даних мікробіологічного дослідження різних біологічних рідин організму.* *- Удосконалення навичок трактування даних УЗД ОЧП та інших інструментальних даних (рентгенограм, даних КТ, МРТ).*	7
Разом		100

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Серед методів навчання при вивченні навчальної дисципліни «Інфекційні хвороби» в залежності від етапу навчання використовують метод підготовки до вивчення нового матеріалу та вивчення нового матеріалу, його закріплення у вигляді питань для самоконтролю, а також метод пояснення педагога при безпосередньому керівництві останнього, де можуть бути використані пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові, дослідницькі методи, та самостійної роботи, де керівництво викладача є опосередкованим.

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Серед основних методів контролю на практичних заняттях після самостійного вивчення нового матеріалу для його закріплення використовуються завдання у вигляді контрольних вправ з їх оцінкою (вхідний (попередній), поточний, рубіжний), які за формою проведення можуть бути: усним опитуванням (як індивідуальним, так і фронтальним), або письмовим, або програмованим, або тестовим, або практичним контролем. Серед сучасних технологій можуть бути застосовані технології ситуативного моделювання (рольові, ігрові тощо) або технології алгоритмізації/стандартизації. Серед інтерактивних методів використовуються: метод аналізу конкретних, проблемних ситуацій; метод групової дискусії; метод конкурентних груп тощо.

На кафедрі **оцінка здобувача вищої медичної освіти за роботу на занятті є комплексною**, за “чотирибальною” системою і включає в себе теоретичні знання, роботу біля ліжка хворого, виконання практичних навичок.

Відмінно – здобувач вищої медичної освіти глибоко та стійко засвоїв програмний матеріал; вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає. Відповіді тісно пов’язує теорію з практикою; вільно читає результати аналізів та інструментальних досліджень і вирішує ситуаційні завдання підвищеної складності; добре ознайомлений з основною літературою і методами дослідження хворого в об’ємі, необхідному для практичної діяльності лікаря; проявляє вміння пов’язувати теоретичні аспекти предмету з практичними завданнями охорони здоров’я.

Добре – здобувач вищої медичної освіти твердо знає програмний матеріал, грамотно та по суті його викладає; не допускає суттєвих неточностей у відповідях на питання; правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і

завдань; володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання; вміє вирішувати легкі і середньої важкості ситуаційні задачі; володіє методами лабораторних і клінічних досліджень в об'ємі, який перевищує обов'язків мінімум; здатний на базі конкретного змісту відповіді достатнє показати достатньо логічне мислення.

Задовільно – здобувач вищої медичної освіти знає тільки основний матеріал, але не засвоїв його детально, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушення послідовності у висвітленні програмного матеріалу. Здобувач вищої медичної освіти здатен вирішити лише найлегші задачі, володіє лише обов'язковим мінімумом методів дослідження; недостатньо орієнтується в питаннях методології, слабо знає основні принципи деонтології.

Незадовільно – здобувач вищої медичної освіти не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, не впевнено, з великим затрудненням виконує практичну роботу.

Пройшовши повний курс передбаченої програми (відпрацьовані всі заняття та захищена академічна історія хвороб, тощо) здобувач вищої медичної освіти не може бути допущеним до заключного модульного контролю без відповідних знань та вмінь. Майбутній лікар повинен бути ерудованим і культурним, мати високі моральні якості, бути милосердним, співчутливим, постійно дотримуватись правил лікарської етики та деонтології.

Самостійна робота здобувачів, яка передбачена в темі поряд із аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється під час іспиту.

Індивідуальна робота у формі написання схеми диференціальної діагностики інфекційних екзантем та алгоритму обстеження хворого з тривалою гарячкою виконується здобувачами впродовж вивчення тем.

Здобувач вищої медичної освіти може відпрацювати пропущені теми на позитивну оцінку викладачу під час його консультацій під час вивчення дисципліни, тим самим набрати кількість балів не меншу за мінімальну, щоб бути допущеним до підсумкового модульного контролю (диференційованого заліку). Семестровий залік може бути перескладеним не більше 3-х разів.

IX. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Оцінка з дисципліни «Інфекційні хвороби», що представлена одним модулем, є рейтинговою та визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах), що виставляється на кожному практичному занятті за відповідною темою, бальної оцінки за виконання індивідуальної роботи та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Поточна навчальна діяльність здобувача вищої медичної освіти оцінюється за 4-бальною (традиційною) шкалою з використанням прийнятих у ВНЗ та затверджених цикловою методичною комісією з терапевтичних дисциплін критеріїв оцінювання для навчальної дисципліни «Інфекційні хвороби». При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для запланованої теми.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям теми і включає стандартизовані форми контролю теоретичної підготовки та контроль професійних умінь. Поточний контроль включає оцінювання початкового рівня знань (усне або письмове експрес-опитування, тестовий контроль з використанням тестових завдань формату А), оцінювання основного етапу практичного заняття (контроль професійних умінь під час курації хворих, вирішення типових ситуаційних задач), оцінювання кінцевого рівня знань на занятті (вирішення ситуаційних задач III рівня, інтерпретація результатів лабораторних та інших методів обстеження хворого).

Оцінювання поточної навчальної діяльності.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачам виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені навчальною програмою. Здобувач вищої медичної освіти має отримати оцінку з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Оцінка успішності з дисципліни виставляється лише здобувачам, яким зараховані усі заняття з дисципліни. Оцінка, яку здобувач вищої медичної освіти набрав з дисципліни, визначається як середнє арифметичне з усіх занять дисципліни (за наведеною формулою). Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності здобувачів має перевірятися статистичними методами (коефіцієнт кореляції між поточною успішністю та результатами підсумкового контролю). Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач вищої медичної освіти за поточну навчальну діяльність за семестр для допуску до підсумкового контролю становить 120 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач за поточну навчальну діяльність за семестр становить 72 бали.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих здобувачем оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$\frac{x = \text{СА} \times 120}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються диференційним заліком

Таблиця 8

4 - бальна шкала	**200 - бальна шкала**								
5	120	4.54	109	4.08	98	3.62	87	3.2	77
4.95	119	4.5	108	4.04	97	3.58	86	3.16	76
4.91	118	4.45	107	3.99	96	3.54	85	3.15	
4.87	117	4.41	106	3.95	95	3.49	84	3.12	75
4.83	116	4.37	105	3.91	94	3.45	83	3.1	
4.8	115	4.33	104	3.87	93	3.41	82	3.08	74
4.75	114	4.29	103	3.83	92	3.37	81	3.04	73
4.7	113	4.25	102	3.79	91	3.33	80	3	72
4.66	112	4.2	101	3.74	90	3.29	79	менше 3	недостатньо
4.62	111	4.16	100	3.7	89	3.25	78		
4.58	110	4.12	99	3.66	88	3.22			

Самостійна робота здобувачів, яка передбачена в темі поряд із аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може набрати при вивченні модуля, становить 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – від 72 до 120 балів, за результатами підсумкового модульного контролю – від 48 до 80 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач за поточну навчальну діяльність при вивченні модуля, становить 72 балів і визначається шляхом множення кількості тем модуля на еквівалент балів за оцінку «задовільно» за наведеною формулою.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

Оцінка з дисципліни, яка завершується диференційним заліком визначається, як сума балів за поточну навчальну діяльність (не менше 72) та балів за екзамен (не менше 48). Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну шкалу. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Бали з дисципліни для здобувачів, які успішно виконали програму конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Таблиця 9

Бали з дисципліни	Оцінка за чотирибальною шкалою
від 180 до 200 балів	«5» (відмінно)
від 150 до 179 балів	«4» (добре)
від 120 до 149 балів	«3» (задовільно)
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати здобувач вищої медичної освіти з дисципліни	«2» (незадовільно)

ДОТРИМАННЯ КОДЕКСУ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Протягом вивчення навчальної дисципліни здобувачі другого освітньо-наукового рівня з медицини мають дотримуватися Кодексу академічної доброчесності Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Для цього виконання самостійної роботи, контрольних робіт, робота на заліку має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи здобувачі можуть консультуватися з викладачами та з іншими здобувачами, але повинні самостійно робити завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела, якими здобувач користується при виконанні завдань, повинні бути чітко визначені та оформлені згідно існуючим правилам і стандартам. У разі спільної роботи з іншими здобувачами над виконанням завдань, здобувач повинен зазначати ступінь його залученості до роботи.

ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ЗАПИТАНЬ ТА ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВИХ МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛІВ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Орієнтовний перелік питань до підсумкового модульного контролю

Змістовий модуль 1. Введення в інфектологію. Інфекційні хвороби з фекально-оральним механізмом передавання

1. Поняття «інфекція», «інфекційний процес», «інфекційна хвороба». Особливості інфекційних хвороб.
2. Основні етапи розвитку інфектології. Науковий внесок вітчизняних та іноземних вчених у вивчення інфекційних хвороб.
3. Історія кафедри інфекційних хвороб НМУ ім. О.О.Богомольця (іншого медичного ВМНЗ).
4. Класифікація інфекційних хвороб.
5. Принципи діагностики інфекційних хвороб.
6. Методи специфічної діагностики інфекційних хвороб.
7. Профілактичні заходи, принципи імунопрофілактики інфекційних хвороб.

8. Принципи лікування інфекційних хвороб.
9. Структура та режим роботи інфекційного стаціонару. Показання до госпіталізації, правила обстеження і виписки хворих із інфекційного стаціонару. Особливості ведення медичної документації.
10. Загальна характеристика інфекційних хвороб із фекально-оральним механізмом передавання.
11. Черевний тиф, паратифи А і В: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
12. Холера: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
13. Дегідратаційний шок: визначення поняття, патогенез, клінічні прояви, диференціальний діагноз. Клінічна і лабораторна діагностика водно-електролітних порушень при різних ступенях зневоднення. Невідкладна допомога.
14. Сальмонельоз: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
15. Харчові токсикоінфекції: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
16. Ротавірусна інфекція: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
17. Ентеровірусні хвороби: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
18. Кишковий єрсиніоз: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
19. Псевдотуберкульоз: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
20. Шигельоз: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
21. Амебіаз: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
22. Лямбліоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
23. Ботулізм: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із стаціонару.

24. Класифікація гельмінтозів. Вплив гельмінтів на організм людини. Методи лабораторної діагностики гельмінтозів.
25. Аскаридоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
26. Ентеробіоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
27. Трихоцефальоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
28. Анкілостомідоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
29. Стронгілоїдоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
30. Трихінельоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
31. Дирофіляріоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, ускладнення, лікування, профілактика.
32. Токсокароз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, ускладнення, лікування, профілактика.
33. Дифілоботріоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
34. Теніаринхоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
35. Теніоз, цистицеркоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
36. Гіменолепідоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
37. Ехінококоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
38. Альвеококоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, ускладнення, лікування, профілактика.
39. Опісторхоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.

Змістовий модуль 2. Інфекційні хвороби з повітряно-крапельним механізмом передавання

40. Загальна характеристика інфекційних хвороб дихальних шляхів.
41. Грип: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, протиепідемічні заходи, принципи імунопрофілактики. Показання до госпіталізації.
42. Парагрип: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Показання до госпіталізації.
43. Аденовірусна хвороба: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Показання до госпіталізації.
44. РС-інфекція: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Показання до госпіталізації.
45. Риновірусна інфекція: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Показання до госпіталізації.

46. Класифікація герпес-вірусів людини. Загальна характеристка герпесвірусних хвороб.
47. Герпетична інфекція: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Показання до госпіталізації.
48. Вітряна віспа. Оперізувальний герпес. Етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із стаціонару.
49. Інфекційний мононуклеоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Показання до госпіталізації.
50. Особливості перебігу герпесвірусних інфекцій у хворих на ВІЛ/СНІД.
51. Кір: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клініка, особливості перебігу у дорослих, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, протиепідемічні заходи, принципи імунопрофілактики. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
52. Краснуха: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клініка, особливості перебігу у дорослих, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, протиепідемічні заходи, принципи імунопрофілактики. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
53. Вірусна паротитна хвороба: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клініка, особливості перебігу у дорослих, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, протиепідемічні заходи, принципи імунопрофілактики. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
54. Дифтерія: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, принципи імунопрофілактики. Порядок госпіталізації, правила виписки із інфекційного стаціонару.
55. Менінгококова інфекція: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, принципи лікування різних клінічних форм, невідкладна допомога на догоспітальному етапі, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
56. ІТШ: визначення поняття, патогенез, класифікація, клінічна і лабораторна діагностика, принципи лікування, невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
57. ННГМ: визначення поняття, патогенез, класифікація, клінічна і лабораторна діагностика, принципи лікування, невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
58. Респіраторний мікоплазмоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, принципи лікування різних клінічних форм, профілактика. Показання до госпіталізації.
59. Орнітоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, принципи лікування різних клінічних форм, профілактика. Показання до госпіталізації.
60. Легіонельоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, принципи лікування різних клінічних форм, профілактика. Показання до госпіталізації.
61. Гостра дихальна недостатність: визначення поняття, класифікація, патогенез, клінічна і лабораторна діагностика, принципи лікування, невідкладна допомога на догоспітальному етапі.

Змістовий модуль 3. Вірусні гепатити. ВІЛ-інфекція.

62. Загальна характеристика кров'яних інфекційних хвороб.

63. ВГА: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, принципи лікування, імунопрофілактика. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із стаціонару.
64. ВГЕ: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, принципи лікування, профілактика. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
65. ВГВ: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, принципи лікування, протиепідемічні заходи, принципи імунопрофілактики, прогноз. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
66. ВГС: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, принципи лікування, профілактика, прогноз. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
67. ВГД: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, принципи лікування, профілактика, прогноз. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
68. Диференціальна діагностика жовтяниць.
69. Фульмінантний вірусний гепатит: патогенез, клінічна і лабораторна діагностика, принципи лікування.
70. Хронічні вірусні гепатити: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, принципи лікування, прогноз.
71. ВІЛ-інфекція: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, принципи лікування, профілактика, прогноз. Порядок госпіталізації, обстеження, диспансеризації.
72. СНІД-асоційовані протозойні інвазії: криптоспоридіоз, ізоспороз, церебральний токсоплазмоз. Клінічна і лабораторна діагностика. Принципи лікування і профілактики. Показання до госпіталізації.
73. СНІД-асоційовані мікози: кандидоз, пневмоцистна пневмонія, криптококоз. Клінічна і лабораторна діагностика. Принципи лікування і профілактики. Показання до госпіталізації.

Змістовий модуль 4.
Інфекційні хвороби з трансмісивним механізмом передавання

74. Загальна характеристика інфекційних хвороб із трансмісивним механізмом передавання.
75. Малярія: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Показання до обстеження на малярію. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
76. Лейшманіози: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, ускладнення, принципи лікування та профілактики. Показання до госпіталізації.
77. Кліщовий енцефаліт: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, принципи лікування та профілактики.

78. Хвороба Лайма: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, принципи лікування та профілактики.
79. Епідемічний висипний тиф та хвороба Брілла: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
80. Марсельська гарячка: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.

Змістовий модуль 5. Інфекційні хвороби з рановим та множинними механізмами передавання

81. Загальна характеристика інфекційних хвороб із рановим механізмом передавання.
82. Лептоспіроз: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
83. ГГНС: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
84. Гостра ниркова недостатність: визначення поняття, патогенез, класифікація, клінічна і лабораторна діагностика, принципи лікування, невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
85. Сказ: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, принципи лікування та імунопрофілактики. Порядок госпіталізації.
86. Правець: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, принципи лікування та профілактики. Принципи імунопрофілактики. Порядок госпіталізації.
87. Бешиха: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, принципи лікування та профілактики. Показання до госпіталізації.
88. Фелiноз: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, принципи лікування та профілактики. Показання до госпіталізації.
89. Хвороба від укусу щурів: содоку, стрептобацильоз. Етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, діагностика, ускладнення, прогноз, принципи лікування та профілактики. Показання до госпіталізації.
90. Визначення понять „особливо небезпечні” та „карантинні” хвороби.
91. Загальна характеристика інфекційних хвороб із множинними механізмами передавання.
92. Чума: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Профілактичні заходи в осередку.
93. Сибірка: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Профілактичні заходи в осередку.

94. Туляремія: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Профілактичні заходи в осередку.
95. Натуральна віспа: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, ускладнення, прогноз, принципи лікування та профілактики.
96. Жовта гарячка: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, лікування, протиепідемічні заходи, принципи імунопрофілактики. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
97. Гарячка Конго-Крим: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
98. Гарячки Марбург, Ебола, Ласса: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, ускладнення, прогноз, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
99. Бруцельоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
100. Сепсис: визначення поняття, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, прогноз, принципи лікування та профілактики. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із стаціонару.
101. Поняття про синдром гарячки невідомого генезу. Алгоритм обстеження хворих.
102. Поняття про TORCH-інфекції: визначення поняття, етіологія, епідеміологія, клінічна і лабораторна діагностика, прогноз. Принципи обстеження, лікування та профілактики.
103. Токсоплазмоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, принципи лікування та профілактики. Показання до госпіталізації.
104. Нозокоміальні інфекції: загальна характеристика, особливості клінічного перебігу, діагностика, принципи лікування та профілактики.
105. Анафілактичний шок: патогенез, класифікація, клінічні прояви, диференціальний діагноз, невідкладна допомога.
106. Сироваткова хвороба: патогенез, клінічні прояви, диференціальний діагноз, невідкладна допомога.

Перелік професійних умінь.

1. Вміти обґрунтувати попередній клінічний діагноз найбільш поширених інфекційних хвороб із повітряно-крапельним та фекально-оральним механізмами передавання.
2. Вміти розпізнавати ускладнення та невідкладні стани у хворих на найбільш поширені інфекційні хвороби з повітряно-крапельним та фекально-оральним механізмами передавання.
3. Вміти призначати план обстеження хворим на найбільш поширені інфекційні хвороби з повітряно-крапельним та фекально-оральним механізмами передавання.
4. Здійснювати клінічну і лабораторну диференціальну діагностику інфекційних хвороб із повітряно-крапельним та фекально-оральним механізмами передавання.
5. Призначати раціональне лікування хворим на інфекційні хвороби з повітряно-крапельним та фекально-оральним механізмами передавання на різних етапах

медичної допомоги.
6. Вміти надавати невідкладну допомогу хворим на інфекційні хвороби з повітряно-крапельним та фекально-оральним механізмами передавання.
7. Планувати основні профілактичні заходи щодо інфекційних хвороб із повітряно-крапельним та фекально-оральним механізмами передавання.
8. Вміти обґрунтувати попередній клінічний діагноз гострих вірусних гепатитів, кров'яних інфекцій, інфекційних хвороб із рановим та множинними механізмами передавання.
9. Вміти розпізнавати ускладнення та невідкладні стани у хворих на гострі вірусні гепатити, кров'яні інфекції, інфекційні хвороби із рановим та множинними механізмами передавання.
10. Вміти призначати план обстеження хворим на гострі вірусні гепатити, кров'яні інфекції, інфекційні хвороби із рановим та множинними механізмами передавання.
11. Здійснювати клінічну і лабораторну диференціальну діагностику гострих і хронічних вірусних гепатитів, кров'яних інфекцій, інфекційних хвороб із рановим та множинними механізмами передавання.
12. Призначати раціональне лікування хворим на гострі вірусні гепатити, кров'яні інфекції, інфекційні хвороби із рановим та множинними механізмами передавання.
13. Вміти надавати невідкладну допомогу хворим на гострі вірусні гепатити, кров'яні інфекції, інфекційні хвороби із рановим та множинними механізмами передавання.
14. Планувати основні профілактичні заходи щодо вірусних гепатитів, кров'яних інфекцій, інфекційних хвороб із рановим та множинними механізмами передавання.

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

БАЗОВА

1. Інфекційні хвороби. Під редакцією Малого В.П., Андрейчина М.А. та ін. – Львів. «Магнолія-2006». – 1370 с.
2. Інфекційні хвороби. Під редакцією Голубовської О.А.-Київ, ВСВ «Медицина».- 2014.- С.783.+ 12 с. кольор. вкл., пал. тв.
3. Возіанова Ж.І. Інфекційні і паразитарні хвороби. – Київ: „Здоров'я", 2008. – Т.1. – 884 с.
4. Возіанова Ж.І. Інфекційні і паразитарні хвороби. – Київ: „Здоров'я", 2002. – Т.2. – 656 с.
5. Возіанова Ж.І. Інфекційні і паразитарні хвороби. – Київ: „Здоров'я", 2002. – Т.3. – 902 с.

ДОПОМІЖНА

1. Беренс К., Висоцька О.І., Голубовська О.А., Кузін І.В., Андріїшин Л-О.І., Корчинський М.Ч., Висоцький В.І., Марциновська В.А., Мельник А.М., Шаповал А.Ю., Юр'єва І.А. Сучасні технології організації протидії розповсюдженню ВІЛ/СНІДу та наркозалежності: роль первинної медичної допомоги на засадах сімейної медицини.- Київ, КІМ.- 2015.- С.496.
2. Ющук Н. Д. Инфекционные болезни: национальное руководство / Н. Д. Ющук, Ю. В. Венгеров. – Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2015. – 1056 с.
3. Покровский В. И. Инфекционные болезни и эпидемиология. / В. И. Покровский, С. Г. Пак, Н. И. Брико. – Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2016. – 1008 с. – (Учебник).
4. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги дорослим та дітям «Грип». Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16 липня 2014 р. № 499. частина № 1
5. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги дорослим та дітям «Грип». Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16 липня 2014 р. № 499. частина № 2.
6. Harrison's Principles of Internal Medicine, 19th Edition, Part 8: Infectious Diseases // Dan Longo, Anthony Fauci, Dennis Kasper, Stephen Hauser. – 2015.
7. Клінічний протокол антиретровірусної терапії ВІЛ-інфекції у дорослих та підлітків, затверджений наказом МОЗ України від №887 від 22.12.2015.
8. Клінічний протокол діагностики та лікування опортуністичних інфекцій та загальних

симптомів у ВІЛ-інфікованих дорослих та підлітків, затверджений наказом МОЗ України №182 від 13.04.2007
9. Військова епідеміологія з епідеміологією надзвичайних ситуацій: підручник /М. А. Андрейчин, О. Д. Крушельницький, В. С. Копча, І. В. Огороднійчук; за ред. М. А. Андрейчина. – Тернопіль: ТДМУ, 2015. – 320 с.
10. Атлас инфекционных болезне
11. й / под ред. В. И. Лучшева, С. Н. Жарова, В. В. Никифорова. — М. : ГЭОТАР-Медиа, 2014. — 224 с.
12. Федорченко С.В. Хроническая HDV-инфекция: монография /Федорченко С.В. – К., 2014. – 152 с.
13. Малярия: монография / Голубовская О.А., Шкурба А.В., Колос Л.А. – К., 2015. – 288 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Сайт МОЗ України: www.moz.gov.ua
Centers for Disease Control and Prevention (Центр з контролю та профілактики захворювань, США)» http://www.cdc.gov/